

Ballagási ünnepségek

Elállt az eső mégis? s a szokatlanul hűvös májusban, bár kabátosan, esernyőket készenlétben tartva, de a szabadban tartották, üde zöldek, illatozó virágok között a hagyományos ballagási ünnepségeket. A ságvársták kivételével — akik már pénteken „elballagtak” — Szeged valamennyi középiskolájában szombaton délelőtt búcsúztak a végzősök. Ünnepélyes megálló volt ez a nap a tanulás hajrájában, emlékező pillantás az eltelt 4 évre, s bizakodó a holnapra. Hiszen hétfőn megkezdődnek az írásbeli érettségek, a „vén diáknak” meg sem állhat a tolla egész héten, majd minden napra jut egy tantárgy, amelynek tu-

dásáról számot kell adni. Aztán szóban is, június 9-től...
De hát gondoljunk csak most a négy év szép emlékeire. Ezt tehetjük a középiskolásokon kívül a leendő tanárok is: a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola 312 végzőse is szombaton ballagott, díszünnepségük délen volt a Vörös Csillag moziban. Az 1488 szegedi ballagó diákok persze nem tudtuk lefényképezni, de fotóriporterünk végigkísérte a Tömörkény István Gimnázium és Szakközépiskola negyedikeseit. Ők 194-en vannak — 47 kivétellel valamennyien felvételi kérelmet nyújtottak be a felsőoktatási intézményekbe. Sok sikert kívánunk — és hogy sokáig őrizzék középiskolás emlékeiket.

Megnyíltak az egek csatornái...

A legjobbkor jött az eső — Öntözés

Jó hír érte a gazdaságokat. Pesti pecséttel jött az értesítés, hogy öntözőgépeket vásárolhatnak. A szövetkezetek hozzányúlhatnak a vészidőre félretett pénzükhöz, s kölcsön is kérhetnek Föl-szabadítják a tartalékalapot, ahol van, s ahol erre nem futja, ott állami támogatást kaphatnak. Csongrád megyében az ötvenkét öntöző gazdaságból negyven élt a kedvezményrel. Telexhez, telefonhoz ült, aki csak tehetett, szétröppentek az anyagbeszerzők is, amerre csak lehetett. Keresték a szivattyúkat, csöveket. Elsősorban az AGROKER-ek telepeit rohanták meg. Eredménye, hogy például Csongrád megyében Hajdú Lászlónak, az újjászervezett géparusító vállalat, az AGROKER igazgatójának többször is magyarázkodni kellett.

— Megrohantak minket a gazdaságok — mondja — és nem tudtuk adni, amit kerestek. Ugyanis az üzemek a korábbi fölméréseink nem jeleztek, hogy öntözőberendezéseket is kérnek. Mentségükre talán, hogy nem is nagyon volt rá pénzük, hiszen 1984-re csak két téz — a szatmazi Finn-Magyar és a röskei Kossuth kért komoly szándékkal négy öntözőberendezést. Számolva a mindig későn kapcsolt partnereinkre is, mi azért többet hoztunk. A Gazdasági Bizottság határozata után, amelyeket engedélyező rendeletek követtek, a gyártók nem tudtak eleget tenni a kívánalmaknak.

Mivel a gazdaságok nincsenek felkészülve vízmozgató szivattyúk, átemelők kilométeres öntöző apparátok gyártására, kénytelenek voltak eleget tenni a kérésnek. Nem úgy a gabonaföldek, a fejlődésnek indult vetések. Azokat most is az egek csatornái mentették meg a pusztulástól, legtöbb helyen. Ugyanis ahol már korábban berendezkedtek az aszály támadásának visszaverésére, ott sikerült életben tartani a jövő évi kenyérünk magját. A szegvári Puskin, a fábiansbestyeni Kinizsi, a szőregi Tisza—Maros szög,

a rúzsai Népszabadság Tsz-ben például járatták a locsológépeket.
Beköszöntöttek a májusi aranyat hozó esők, és azok lélegezhetnek legnagyobbat, akiknek sok pénzük áll az öntözési munkák előkészületeiben. Egyik szakember meg is fogalmazta, hogy miért:
— Valameddig lehet állni a természet csapásait, de a végsőig nem bírniak. Az öntözés költségei nagyon magasak, és csak olyan portékánál éri meg, amelyik a szabadáras kategóriába tartozik. (Más kérdés: mit szól ehhez a fogyasztó?)

Az öntözés feltételei minél gyorsabb megteremtésének gondolatával ütek asztalhoz az érdekeltek a megyei tanácsházán. Összehangoltabb munkára ösztönözték a résztvevőket, a gazdaságokat, a vizet, gépet adó közvéleményt. A megvalósulás esélyeiről Császár Imrével, az Alsótisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság csoportvezetőjével beszélgettünk.

Nekünk már évekket elszólt kiépült a hálózatunk. A „vízigek” szolgáltatják a vizet, ha erre szerződést kötünk. Tavaly kicsit reklámozni kellett magunkat a téveskedni az aszály miatt, mivel nincsenek kihaszálva a berendezéseink. Ugyanis a szabályok szerint a mi dolgunk, hogy átemeljük a vizet a gazdaságok csatornáiba. Sajnos, az üzemi hálózatok nem épültek meg a mi úszóinknak, szivattyúinknak megfelelően.

Ettől függetlenül a vízűgyesek kiveszik a részüket az öntözésből. Tavaly 101 millió köbméter vizet emeltek át. Igaz, hogy ez nem mind jutott a földekre, mert jó sok vizet nyelnek a halastavak, és a csatornákon párologtatnak. Csongrád megyében 13 ezer 42 hektáros területet öntöztek, átlagában 27 fillérbe került egy köbméter víz díja. Ujjabb jó hírként nyugtázzhatják a gazdaságok, hogy az idén ingyen kapnak vizet.

Jártunk Sándorfalván (mint ismeretes az április

végi gomomba idő, a minuszos éjszakák csúnyán letarolták a határt), s megkérdeztük, örültek-e a jó híreknek. Tóth György, párttitkár válasza:

— Két szivattyúnk van, az egyikbe igaz még nem találtunk motort, de azért ez 100 hektár föld kétszeri megöntözésére elég. Ilyenkor — ha kampany, ha nem — mi rá szoktunk telepedni a hagymaföldre és locsolunk. Szerencsénkre a héten szépen esett az eső, így kicsit föllelegezhetünk.

— Bizonyára vesznek új csöveket szivattyúkat, hiszen itt a nagy lehetőség?

— Szaladgálunk utána, de ahogy mondják, kisöpörték az AGROKER-eket. Azt is beszéljük, hogy az összes készletük csak negyede annak, amire lehetőséget kaptak a gazdaságok. Hiába megyünk a gyártóhoz, annak is időbe telik az áttállítás.

— Ami késik, nem múlik...

— Arról is rebesgetnek, hogy módosítani muszáj az engedményeken, mert különben a téveszek nem jutnak előbbre. Ugyanis az öntözőberendezések olcsóbb vásárlására szabott határidő rövidnek bizonyul. Június végéig tart az engedmény.

Mindent akkor beszélgettünk az irodában, mikor kint istenigazából zuhogott az eső, és később alig tudott tiszta kilátást törölni az ablakmosó lapát az autó vezetőjének.

Pászti József, a Csongrád megyei tanács vb. mezőgazdasági és élelmiszeri osztályán átlagolta a kiadós esőt. Eszerint a 21 órhyen mért csapadék: hétfőn 6,5, kedden 3,3, szerdán 3,4, csütörtökön 30 milliméter volt. Hozzászámolva a pénteki és szombati zuhogást, örvendetésen megátak a földek. A május elején mért 0,7-es megyei átlag 40 fölé emelkedett. S ez több kiadós öntözéssel fölér, hiszen hűvösen, lassan jött és sokáig esett.

Talán ez hatott a legjobban üdítőnek a sok jó hír között... Majoros Tibor

Négy évtized a közigazgatásban

Sándorfalva nagyközségi tanácsa az elmúlt napokban megromlott egészségi állapota miatt saját kérésére felmentette a tanácselnököt hivatali funkciójából. Dr. Ocsai József személyében olyan közéleti ember hagyta ott az íróasztalt, akinek élete összeforrt Sándorfalva történelmével és a közigazgatással. A búcsú pillanatában kértem, elevenítse fel a négy évtized eseményeit.

— Édesapám hivataloság volt, — akkoriban úgy hívták kisbíró —, így hát a községháza udvarán nőttem fel. Délutánonként irodáról irodára járva lestem el a közigazgatási munka titkát. Gyermekkoromban sokat álmodoztam arról, hogy egyszer valamelyik szobában nekem is lesz íróasztalom.

— Mi jelentette a sorsfordulót életében?

— A felszabadulás. A régi közigazgatás emberei elhagyták a falut, és a kommunista párt látta el az állami feladatokat is. Ekkor rendeltek be irodai munkára. Tizenhét éves voltam, amikor 1945. március 15-én íróasztalt kaptam. Azóta megszakítás nélkül itt, a tanácsházán dolgozom.

— Hogy éltek Sándorfalván, amikor Ön elkezdte a munkát?

— Szegény falu volt a mienk. Nyáron még az iparosok is kénytelenek voltak elmenni a nagygazdákhoz aratni, mert mesterségükből nem tudtak megélni. Zseléfaluként jellemezték Sándorfalvát. Több évtizednek kellett eltelti, amíg az emberek megtanultak gazdálkodni.

— Miért volt szükség ilyen hosszú időre?

— A sándorfalvi parasztemberekre mondták, hogy a körömmel művelték a földet. Nem volt semmilyen eszközük. Amikor megkapták a földet, sokan nem tudták mit kezdeni vele. Inkább elmentek Szegedre, a gyárakban helyezkedtek el. A parcellák egy része parlagon maradt illetve az aszszonyok dolgoztak a mezőgazdaságban.

— Elnéptelenedett a falu?

— Erről azért nem beszélhetünk. Sándorfalva sokáig ingázó település volt és maradt is, hiszen ma is több mint ezren utaznak naponta. De az utóbbi években egyre többen keresnek munkát a termelőszövetkezetben, és hat éve, mióta Kereszturi István a tézselnök, már nyereséges a gazdálkodás. Jól meg lehet élni a földből.

— Hogyan befolyásolja a közigazgatás az életkörülményeket?

— A közigazgatás 1948-ban 600 építési telket alakított ki. De megmondom őszintén, abban az időben nem nagyon volt az embereknek pénzük arra, hogy építkezzenek. Felhúztak egy kis házikót, és arra gondoltak, gyűjtögetéssel kertészkedéssel összehoznak annyit pénz, amiből majd egy szép házat építhetnek. Melléképületek voltak szinte egytől egyik, amelyek a hatvanas évekig elkészültek. A családi házas építési mozgalom a hetvenes években kezdődött és Sándorfalva dinamikus fejlődéséről igazán ettől az időszakról beszélhetünk.

— Miképp alakult az Ön személyes sorsa?

— A helyi közigazgatás minden lépcsőfokát végigjártam. 1954-ben vb-titkár lettem, 1960-ban megválasztottak tanácselnöknek. Azóta a tanácsházára mindig én jöttem be legkorábban és mentem el legutoljára. Tíz éve cukorbeteg vagyok. Néhány

éve pedig a szívemet is érzem. Ezért kértem nyugdíjazásomat.

— Visszatekintve az elmúlt évtizedekre, tanácsi munkájának eredményeiből mire a legbüszkébb?

— Hogy sikerült úgy megszervezni a alapellátást, amivel a lakosság elégedett lehet. Ezenkívül szívesen beszéltek arról, hogy a szegediek felfedezték Sándorfalvát. Évente hatvan-hetvenen költöznek ide a Tisza-parti városból és építenek családi házat. Eleinte nem nagyon örültünk a kivándorlásnak, hiszen sem az iskolai, sem az óvodai, bölcsődei ellátás nem volt megfelelő és csak gondot okoztak az új beköltözők. Az ellátatlan igények így szaporodtak. A hatodik ötéves tervben kaptuk a legtöbb pénzt a fejlesztésre, így hamarosan avathatunk egy hat tantermes iskolát és egy 75 férőhelyes óvodát.

— Mit sorol kudarcai közé?

— A kommunális helyzetten lényegesen nem tudunk változtatni, különösen a járdaépítésben maradt el Sándorfalva.

— Hogyan tovább a nyugdíjas években?

— Most néhány hónapig gyógykezeltettem magam, pihenek. Am nem tudok elszakadni a közélettől, ezért jövőre jogsegély szolgálatot látok el. Na és ott a család, az unokák, remélem nem unatkozom nyugdíjas éveimben.

Halász Miklós

Víz a balatoni tározóban

A Balaton vízvédélmét szolgáló kis-balatoni tározó építői nagy területen befejezték a töltéserősítést és gátépítést, s megkezdtek a tározó első szakaszának az elárasztását. A Zala folyó vízének egy része már nem közvetlenül a Balatonba, hanem az Esztergályhorváti, Zalaszabar, Nagyrada határában létrehozott tározóba folyik.

Máris több kilométer hosszúságú hatalmas vízfelület alakult ki, és megjelentek az első vízmadarak is.

Miközben a kis-balatoni védelmi rendszer mintegy húsz négyzetkilométer kiterjedésű első szakaszán — a lassú árasztással egy időben — még dolgoznak, a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóság irányításával

megkezdtek az elsőnél háromszor nagyobb, több mint hatvan négyzetkilométeres második tározó építésének előkészületeit. A kétrészes tározó összesen több mint százmillió köbméter vizet fog majd be; a folyóvíz több hetes pihenés közben lerakja hordalékát, s a tóra káros anyagoktól megtisztulva jut a Balatonba.

Találkozó

Nógrádi Sándor születésének kilencvenedik évfordulója alkalmából a salgótarjáni Nógrádi Sándor Munkásmozgalmi Múzeum, a szakszervezetek Nógrád megyei tanácsával karöltve összehívta a magyar és nemzetközi munkásmozgalom kimagasló harcosának nevét viselő szocialista brigádok első országos találkozóját. A szombat kezdődött kétnapos program keretében a résztvevők felkeresték a karancsberényi partizánmúzeumot, és megkoszorúzták a Nógrádi partizánosztag egykori harcálpontjának falán elhelyezett márványtáblát.

Elhatározták, hogy a Nógrádi Sándor nevét viselő szocialista brigádok országos találkozója rendszeressé tesszük.

Beruházások a szén minőségének javításáért

Több hazai szénbánya vállalatnál korszerűsítik a régi osztályozókat, megváltoztatják technológiájukat, hogy az eddiginél alacsonyabb hamutartalmú, jobb fűtőértékű és kevesebb meddőt tartalmazó szenet szállíthassanak a fogyasztóknak. A külszíni osztályozó művek átalakításával tulajdonképpen a megváltozott föld alatti szénművelési technológiákhoz igazodnak. A nagy teljesítményű bányagépek ugyanis gyakran olyan sok meddővel együtt fejtik le a szenet, hogy annak különválasztásához a hagyományos osztályozás már nem elegendő; elsősorban ez az oka a minőségi kifogásoknak. Az osztályozók korszerűsítésével igyekeznek most a szénbányászat vezetői megoldani ezt a gondot: olyan korszerű széndúsító-nemesítő eljárásokat vezetnek be, amelyekkel tökéletesen szétválasztják a széntől a meddőt és az egyéb szennyező anyagokat. Az osztályozók átalakításával megszüntetik a nehéz fizikai munkának számító kézi meddőválogatást, s így a korábbinál lényegesen jobb munkakörülményeket teremtenek a főleg nőket foglalkoztató külszíni szénosztályozó üzemekben.

A minőségjavító beruházások egyes vállalatoknál megkezdődtek, másutt már befejeződtek. A borsodi szén dúsítására már elkészült az óránként kilencszáz tonna szén feldolgozására alkalmas új mosómű. Felépítésével elsősorban a háztartások ellátását javítják, mert a szénen fűtő hazai lakosok fele borsodi szenet vásárol. Bővítik a tatabányai mosóművet, és még az idén megkezdik az oroszlanyi s a nagybányai osztályozó átalakítását is. A pécsi osztályozó-mosómű kapacitását — kapcsolódva a széntermelés növelését szolgáló líászprogramhoz — kétszeresére növelik.

Ugyancsak a lakosság jobb ellátására bővítik a brikettgyárakat is. Tatabányán befejeződött az a beruházási program, amellyel évi száz-tízezer tonnával emelték a brikettgyár teljesítményét, s melynek eredményeként a korábbinál több első osztályú terméket tudnak előállítani. Befejezés előtt áll a Várpalotai Brikettgyár bővítése, és tervezik a már elavult nagymányoki gyár teljes felújítását, bővítését is. Dorogon nemrégiben megkezdtek egy évi négyezer-tonna teljesítményű brikettgyár építését. A másfél milliárd forintba kerülő gyárban 1986-ban kezdik meg a termelést.